

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Šanov, okres Rakovník

Šanov 91, 270 31 Senomaty

Identifikátor školy: 600 055 876

Termín konání komplexní inspekce: 6. až 12. března 2001

Č.j.	022 67/01-5080
Signatura	kb6zu113

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu navštěvuje v tomto školním roce celkem 147 žáků všech devíti ročníků organizovaných v osmi třídách. V pátém ročníku se vyučuje podle vzdělávacího programu Obecná škola, č.j. MŠMT 12 035/97-20, v ostatních ročnících podle programu Základní škola, č.j. 16 847/96-2. Jako povinný cizí jazyk je zavedena němčina. Součástí školy jsou školní družina a jednotřídní mateřská škola, umístěná v téže budově. Její kapacita je 22 zapsaných dětí. Aktuálně je v docházce evidováno 20 dětí ve věku 3 – 6 let. Průměrná docházka za období září 2000 – únor 2001 byla 10 dětí. Škola pracuje jako příspěvková organizace v podmínkách právní subjektivity. Budova je dobře udržovaná. Umístěna je zde školní jídelna, která není součástí školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících je v souladu se schválenými učebními dokumenty. Zejména na prvním stupni je obsah učiva podrobně rozpracován v časově tematických plánech, které zajišťují návaznost probíraného učiva mezi jednotlivými ročníky a mají velmi dobrou vypovídací hodnotu. Vyučující v šestém až devátém ročníku se zabývají plánováním učiva také v rámci komise všeobecně vzdělávacích předmětů, jejich časové tematické plány jsou zpracovány v obecnější rovině, ale pokrývají předepsaný obsah učiva a zabraňují obsahové duplicitě. Vyučující s plány průběžně pracují, probírané učivo bylo s těmito plány v časové i obsahové shodě. Příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla pečlivá především po stránce obsahové. Pozornost metodické stránky výuky věnovaly především učitelky prvního stupně. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výuku předmětu zajišťuje na prvním stupni celkem pět vyučujících, z toho jsou tři pedagogicky i odborně způsobilé, dvě vyučující nemají předepsanou kvalifikaci pro první stupeň. Tato skutečnost však nepoznamenala kvalitu výuky. Výuka českého jazyka na druhém stupni je příkladně zabezpečena dvěma vyučujícími s předepsanou odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Výuka předmětu v první až čtvrté třídě probíhala v dostatečně prostorných i osvětlených učebnách, které byly velmi pěkně esteticky a účelně zařízeny. Všechny vyučující měly k dispozici jak didaktickou techniku, tak řadu pomůcek, které také ve výuce využívaly. V rámci jednotlivých činností vhodně zařazovaly relaxační cvičení. Ve vyšších ročnících se mateřskému jazyku vyučovalo ve standardně zařízených učebnách s klasickým uspořádáním lavic. Třídy byly vyzdobeny nástěnnými obrazy vztahujícími se k výuce mluvnice a fotografiemi spisovatelů. Všichni žáci měli učebnice a využívat mohli i školní knihovnu s tituly odborné i krásné literatury. Podmínky výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

V organizaci, formách a metodách výuky byly patrné rozdíly mezi přístupem vyučujících prvního a druhého stupně, které vplynuly nejen z rozdílného věku žáků, ale byly ovlivněny i celkovou přípravou a pojetím výuky. Všechny učitelky v nižších ročnících věnovaly při přípravě značnou pozornost metodickému vedení svých hodin. Jednotlivé činnosti dětí byly promyšlené, zajímavé, pestré a směřovaly nenásilnou formou k naplnění cíle hodiny. Organizační pokyny byly sdělovány jasně a srozumitelně, všechny plánované aktivity dětí odpovídaly jejich věku a možnostem. Ve zhlédnutých hodinách bylo využito rozmanitých

vyučovacích metod a cíleně byly rozvíjeny i techniky podporující zapamatování učiva. Všechny vyučující zohledňovaly potřeby a schopnosti žáků, promyšleným střídáním činností vytvářely prostor pro skupinové i individuální aktivity.

Většina hodin v šestém až devátém ročníku byla vedena klasickým způsobem s převažující dominantní rolí vyučujících, přestože byly v jednotlivých hodinách zařazeny moderní prvky skupinové i individuální práce. Účinnost těchto forem práce snižovalo jejich ne zcela propracované organizační zajištění. V sedmém ročníku využila vyučující velmi vhodně názorných pomůcek i zpětného projektoru, obecně však byla v navštívených hodinách didaktická technika využívána v malé míře. Obě vyučující vedly žáky ke správnému porozumění a následné interpretaci textů z učebnice a kultivovanému používání mateřského jazyka. V navštívených hodinách byl zaznamenán individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení a chování pouze v jednom případě. Kontrolou sešitů a žákovské knížky žákyně osmého ročníku bylo zjištěno, že nejsou důsledně naplňována doporučení pedagogicko-psychologické poradny a některá opatření zaznamenaná v integračním programu školy. Celkově byly organizace, metody a formy výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Motivační prvky a hodnocení velmi vhodně prolínaly celou výukou v prvních čtyřech ročnících a pozitivně tak ovlivňovaly celý výukový proces, v menší míře byly zastoupeny u ročníků vyšších. V části hospitovaných hodin na druhém stupni se pozitivní motivace a hodnocení žáků objevovaly málo a scházelo i průběžné vyhodnocování výsledků učení. V závěru navštívených hodin obvykle nebylo prováděno zhodnocení výkonu jednotlivých žáků. V některých hodinách vyučující zařadily na úvod prověřování výchozích vědomostí a dovedností žáků, které bylo prováděno frontálně bez následného vyhodnocení. Klasifikace žáků byla vedena řádně a v dostatečném množství. Celkově byla úroveň motivace a hodnocení velmi dobrá.

V prvním až čtvrtém ročníku byla zaznamenána velmi příjemná, tvůrčí a dělná atmosféra ve všech hodinách. Žáci v rámci dohodnutých a respektovaných pravidel aktivně s vyučujícími spolupracovali a dostávali příležitost k vlastnímu vyjádření myšlenek, pocitů a názorů. Vyučující svým vystupováním posilovaly pozitivní vztahy mezi dětmi a vytvářely prostředí důvěry, spolupráce a přiměřené tolerance. Také v pátém až devátém ročníku žáci většinou dodržovali pravidla jednání, ojedinělé drobné projevy nekázně všechny vyučující zvládaly. V některých ročnících se v plné míře nedařilo vytvořený prostor pro diskusi naplnit a efektivně využít. V sedmém ročníku panovalo ovzduší vzájemné důvěry, v ostatních hodinách byla atmosféra méně příznivá. Všechny vyučující prokázaly velmi dobrou úroveň vyjadřování a jsou v tomto směru vhodným příkladem žákům školy. Celkově byla oblast interakce a komunikace hodnocena jako velmi dobrá.

Na prvním stupni výrazně převažovala pozitiva. Ve vyšších ročnících byly shledány dílčí rezervy v zejména v organizaci hodin a v motivaci žáků. Celkově byla výuka českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk

Od čtvrté do deváté třídy je ve shodě s učebním plánem vyučováno po třech hodinách týdně. Učivo je plánováno i probíráno v souladu s osnovami předmětu a s ohledem na obsah používaných učebnic. Učivo bylo zřetelně strukturováno. Zhlédnuté hodiny byly zodpovědně připraveny. Plánování a příprava výuky byly na velmi dobré úrovni.

Výuku předmětu zajišťují dvě vyučující s pedagogickou způsobilostí, bez odbornosti pro německý jazyk. Personální podmínky byly hodnoceny jako průměrné.

Zhlédnuté hodiny probíhaly v učebně cizích jazyků respektive v pracovním českého jazyka. V učebnách byl dostatek nástěnných pomůcek aktualizujících učivo. K dispozici byla zvuková

reprodukční technika. Žáci měli moderní učebnice, pracovní sešity, kopírované texty, transparentní fólie a slovníky. Materiální podmínky výuky byly na průměrné úrovni.

Základní psychohygienické zásady byly v hodinách dodržovány. Relaxační činnost u mladších žáků byla zařazena až v závěru hodiny, v době před přestávkou. Psychohygienické podmínky výuky byly průměrné.

Všechny hospitované hodiny byly vedeny se snahou o uplatnění mluvních činností žáků. Organizační pokyny byly vydávány většinou v němčině a byly srozumitelné. Žáci vesměs intenzivně plnili zadané úkoly. Reagovali převážně v německém jazyce, tvořili nebo doplňovali věty, vedli dialog ve dvojicích, samostatně pracovali se slovníky. Učivo bylo v hodinách dostatečně procvičováno a upevňováno. Didaktická technika v hodinách využita nebyla, žáci tak neměli možnost poslechu projevů rodilých mluvčích. Organizace hodin byla celkově posouzena jako velmi dobrá.

K výuce byli žáci účinně motivováni zajímavým střídáním činností, průběžným povzbuzováním a pochvalami. Klasifikace v hodinách pozorována nebyla. Frekvence známek v žákovských knížkách je dostatečná. V průběhu výuky obě vyučující taktně opravovaly chyby žáků, případně jim poskytovaly možnost vlastní chyby analyzovat. Motivace žáků byla posouzena jako velmi dobrá.

Ve všech pozorovaných hodinách žáci vesměs dodržovali navyklá pravidla komunikace. Měli dostatek prostoru formulovat myšlenky ve studovaném jazyce. Rozvoj kooperativních dovedností se uplatnil v menší míře, při práci ve skupinách. Atmosféra ve třídách byla pracovní, založená na přirozené autoritě obou vyučujících. Oblast interakce a komunikace byla posouzena jako velmi dobrá.

Zhlédnutá výuka německého jazyka byla hodnocena stupněm velmi dobrý.

Matematika - první stupeň

Hodinové dotace matematiky odpovídaly učebním plánům (v prvním ročníku čtyři hodiny, ve druhém až pátém pět hodin týdně). První třída se spojeným prvním a čtvrtým ročníkem byla při výuce matematiky ve všech hodinách dělena na ročníkové skupiny. Časové tematické plány učiva byly zpracovány kvalitně a v souladu s učebními osnovami. Ve třetím ročníku byl ponechán malý časový prostor pro automatizaci spojů násobilky 2, 3, 4 a 5. Bezprostřední příprava na hospitované hodiny byla ze strany všech vyučujících pečlivá. Plánování a příprava výuky matematiky byly velmi dobré.

Výuku matematiky na prvním stupni zajišťovalo celkem pět učitelek, z toho jedna bez příslušné odborné a pedagogické způsobilosti. Z celkového počtu 24 týdně vyučovaných hodin bylo učitelkami s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí odučeno 20 hodin (83,3 %). Výuka probíhala v kmenových učebnách, které prostorově vyhovovaly současnému počtu žáků. Jejich estetická úroveň byla velmi dobrá. Vybavení učebními pomůckami odpovídalo běžnému standardu. Využívané učební texty nebyly součástí ucelené řady, rezervy byly ve vybavení výpočetní technikou s výukovými programy pro matematiku. Z hlediska psychohygienických podmínek byly pozitivem malé počty žáků ve třídách (resp. skupinách) - 12 až 18 žáků. Zařazení výuky v rozvrhu hodin (nejčastěji na 1. a 2. vyučovací hodinu), využívání relaxačních aktivit a členění výuky v hospitovaných hodinách odpovídalo obecným pedagogickým a psychohygienickým zásadám. Podmínky výuky matematiky na prvním stupni byly celkově velmi dobré.

Ve všech hospitovaných hodinách bylo vhodně střídáno pamětné a písemné počítání, zařazování společné a samostatné práce. Převažovala frontální výuka, ve dvou hodinách byla zařazena skupinová práce. Při samostatné práci byla uplatněna diferenciaci dle schopností

a úrovně vědomostí žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Dostupné učební pomůcky byly v hodinách používány, často byly využívány pracovní sešity a pomůcky, které si učitelky samy připravovaly. Velmi efektivní bylo použití didaktické techniky v prvním ročníku, nižší produktivitu mělo naopak zařazení práce s výukovým počítačovým programem (aktivní práce jednoho žáka, ostatní pouze pasivně přihlíželi). Ve dvou případech byly v některých fázích hodin patrné dílčí organizační nedostatky. Ve většině hodin bylo provedeno závěrečné shrnutí a utřídění učiva, v některých případech chybělo v této fázi aktivnější zapojení žáků. Organizace, formy a metody výuky byly celkově velmi dobré.

Vstupní motivační fáze měly převážně velmi dobrou úroveň, v jednom případě byla úvodní motivace opominuta. Průběžnou motivací se učitelkám většinou dařilo udržet pozornost žáků, jejich zájem o zapojení do činností. V průběhu hospitovaných hodin bylo často využíváno motivační slovní hodnocení, závěrečné hodnocení práce nebylo zařazeno ve dvou případech. Klasifikace v žákovských knížkách nebo záznamnicích byla vedena průběžně a s dostatečnou frekvencí. Ve třetím ročníku nebylo vždy uváděno konkrétní klasifikované učivo. Oblast motivace a hodnocení byla celkově velmi dobrá.

V hospitovaných hodinách byla klidná a pracovní atmosféra. Vztahy mezi učitelkami a žáky byly založeny na vzájemné důvěře a přirozené autoritě. Dohodnutá pravidla jednání byla dodržována, žáci respektovali pokyny učitelek. Při skupinové práci byli vedeni ke kooperaci a vzájemné toleranci. Interakce a komunikace byla hodnocena jako vynikající.

Výuka matematiky na prvním stupni byla celkově velmi dobrá.

Matematika - druhý stupeň, informatika, technické kreslení

Matematika v šestém až devátém ročníku se vyučovala se čtyřhodinovou týdenní dotací, volitelné předměty informatika (v sedmém a devátém ročníku) a technické kreslení (v osmém ročníku) s jednohodinovou týdenní dotací. Všechny uvedené hodinové dotace byly v souladu s učebním plánem. Časové tematické plány učiva odpovídaly učebním osnovám, zpracovány byly v rozdílné kvalitě, v některých případech s dílčími nedostatky. Např. v matematice v šestém ročníku chybělo podrobnější časové rozvržení a konkretizace učiva, v technickém kreslení v osmém ročníku plán nekorespondoval se zápisy v třídní knize, v informatice v devátém ročníku neodpovídal zpracovaný plán softwarovému vybavení používaných počítačů. Aktuální příprava na hospitované hodiny byla ze strany učitelek většinou dobrá, ve dvou případech byly rezervy v důslednějším promýšlení činností a ve využití didaktické techniky. Plánování a příprava výuky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Na druhém stupni vyučovaly matematiku dvě učitelky, z toho jedna bez příslušné odborné a pedagogické způsobilosti. Výuku informatiky zabezpečovaly dvě učitelky bez odborné způsobilosti, v jednom případě i bez příslušné pedagogické způsobilosti, technické kreslení vyučovala učitelka s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka matematiky, technického kreslení a hodina informatiky probíhaly v odborné učebně fyziky a matematiky, jejíž vybavení z hlediska podnětnosti pro výuku bylo průměrné. V odborné počítačové pracovně bylo 11 počítačů nižší kapacity, také softwarové vybavení bylo staršího typu (Windows 3.11), nebo zcela chybělo (Office). Vybavení učebními pomůckami na matematiku a technické kreslení odpovídalo běžnému standardu. Učebnice matematiky jsou součástí ucelené řady, učebnice pro informatiku a technické kreslení nebyly ve škole k dispozici. V rozvrhu hodin byla respektována náročnost matematiky a hodiny byly vhodně zařazovány na 1. až 3. vyučovací hodinu. Nedostatky v oblasti psychohygieny byly v některých hodinách matematiky (špatná čitelnost zápisů na mokré tabuli a při použití zpětného projektoru), v hodině technického kreslení (kývající se žákovské stolky ovlivňující kvalitu rýsování)

a v jedné hodině informatiky (nevhodné posazení praváka a leváka, převažující jednotvárná činnost žáků). Podmínky výuky byly celkově průměrné.

Z hlediska používaných metod a forem výuky byly mezi sedmi hospitovanými hodinami výrazné rozdíly. Jedna hodina matematiky se vyznačovala pestrou náplní s častým střídáním činností, byla v ní vhodně zařazena společná, samostatná i skupinová práce. Zbývající hodiny matematiky a výuka technického kreslení měly nižší efektivitu z důvodu dílčích organizačních nedostatků a chybějící diferenciaci. Kladem hospitovaných hodin matematiky byla snaha o využívání dostupných učebních pomůcek. Ve třech případech byla použita didaktická technika (zpětný projektor), její zařazení však nebylo vždy zcela účelné. Zhlédnutá výuka informatiky měla v jednom případě činnostní charakter (zpracování vhodného tematického úkolu na počítači), ve druhém případě bylo probíráno teoretické učivo, jehož obsah a rozsah nebyl zcela přiměřený. Z hlediska organizace, forem a metod výuky byla zhlédnutá výuka celkově hodnocena jako průměrná.

Úvodní motivace měla nejčastěji formu seznámení s programem hodiny, v jednom případě zcela chyběla. Úroveň průběžné motivace byla velmi rozdílná. V některých hodinách byla na velmi dobré úrovni (řešení praktických úloh, mezipředmětové vztahy a aktualizace učiva) v dalších hodinách (např. technické kreslení) téměř nebyla využívána. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách byla u technického kreslení a matematiky ve všech ročnících dostatečná, s uvedením konkrétního klasifikovaného učiva. Nedostatky byly zjištěny v klasifikaci předmětu informatika - v sedmém ročníku byly předmětem klasifikace výhradně práce prověřující teoretické znalosti žáků, nikoliv jejich praktické dovednosti v práci s počítačem, v devátém ročníku chyběly v žákovských knížkách informace o průběžné klasifikaci. Motivace a hodnocení byly celkově průměrné.

Vztahy mezi učitelkami a žáky měly pozitivní charakter, atmosféra všech hospitovaných hodin byla klidná a vstřícná. Žáci v komunikaci s vyučujícími respektovali dohodnutá pravidla. V některých případech nebylo dostatečně dbáno na rozvoj komunikativních dovedností žáků, cílené působení na rozvoj spolupráce bylo zaznamenáno pouze ve dvou hospitovaných hodinách. Oblast interakce a komunikace byla celkově velmi dobrá.

Výuka matematiky na druhém stupni, technického kreslení a informatiky byla celkově průměrná.

Prvouka, vlastivěda, přírodověda

Předměty prvouka, vlastivěda a přírodověda byly vyučovány v souladu s učebním plánem. Prvouce se vyučovalo v prvním a druhém ročníku po dvou hodinách týdně, ve třetím ročníku se vyučovaly tři hodiny. V první třídě probíhala výuka prvouky v jedné hodině v samostatném prvním ročníku, ve druhé hodině v celé třídě (spolu se čtvrtým ročníkem, který měl výtvarnou výchovu). Učební osnovy sledovaných předmětů byly plněny.

Prvouku vyučovaly tři učitelky, z toho dvě s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, jedna s pedagogickou způsobilostí pro výuku na druhém stupni. Výuku vlastivědy ve čtvrtém ročníku a přírodovědy ve čtvrtém a pátém ročníku zajišťovaly odborně i pedagogicky způsobilé vyučující, vlastivěda v pátém ročníku byla vyučována učitelkou bez předepsané odborné způsobilosti. Zařízení učeben bylo pro výuku prvouky podnětné, dílčí rezervy byly ve využití této výzdoby přímo ve vyučovacích hodinách. Vybavení učebními pomůckami na prvouku odpovídalo běžnému standardu, používané učební texty nebyly součástí ucelené řady. Psychohygienické zásady byly v hospitovaných hodinách prvouky dodržovány. Nedostatky v této oblasti byly v prodlužování výuky na úkor přestávky a nedodržení pravidel pro rozsazení žáků při netradičním uspořádání stolků v jedné z učeben. Výuku přírodovědy pozitivně ovlivnily materiální podmínky (sada hornin a nerostů) a účelně

i esteticky vyzdobená třída. Pro výuku vlastivědy v pátém ročníku byla určena učebna se standardním vybavením a výzdobou vztahující se k přírodním vědám. Vyučující použila mapu a žáci v jedné fázi hodiny pracovali s učebnicemi. Celkově byly podmínky výuky průměrné.

V hospitovaných hodinách se střídaly pestré činnosti, zařazována byla společná, samostatná i skupinová práce. Využívány byly dostupné učební pomůcky, v jednom případě rovněž didaktická technika. V některých fázích hospitovaných hodin byly zaznamenány dílčí organizační nedostatky, v závěrečných fázích hodin prvouky bylo dostatečně pamatováno na shrnutí učiva. Organizace, formy a metody výuky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Ve všech hospitovaných hodinách byla zařazena úvodní motivace, průběžná motivace byla v prvouce prováděna přiměřenou formou (např. úryvky z pohádky). K průběžné aktivizaci žáků byly dále využívány návaznost na zkušenosti žáků, motivující slovní hodnocení, mezipředmětové vztahy. Vyučující přírodovědy žáky průběžně motivovala i hodnotila, výkony žáků ve vlastivědě byly oceňovány a vyhodnocovány méně často, k aktivní účasti na výuce byli žáci motivováni zejména řadou konkrétních úkolů a činností. V závěru většiny hodin bylo provedeno zhodnocení práce žáků. U průběžné klasifikace prvouky nebylo v záznamnících žáků většinou uváděno, které učivo bylo předmětem klasifikace, ve druhém ročníku byla frekvence průběžné klasifikace nižší. Oblast motivace a hodnocení byla celkově velmi dobrá.

Vyučující respektovaly osobnost žáka. Bylo dbáno na rozvoj komunikativních dovedností, žáci dostávali příležitost vyjádřit svůj názor a uvádět své zkušenosti. Ve dvou případech se projevila v některých fázích hodiny nekázeň žáků (vykřikování, nedodržování pravidel komunikace), jednou vyučující byly tyto projevy dobře korigovány, ve druhém případě na ně nebylo učitelkou reagováno. Při výuce vlastivědy i přírodovědy nebyly zaznamenány projevy nekázně žáků. Interakce a komunikace byla velmi dobrá.

Výuka prvouky, vlastivědy a přírodovědy byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Chemie

V souladu s učebním plánem bylo chemii v osmém a devátém ročníku vyučováno po dvou hodinách týdně. Zpracované časové tematické plány a zápisy v třídních knihách odpovídaly učebním osnovám. Bezprostřední příprava vyučující na hospitované hodiny byla dobrá. Oblast plánování a přípravy výuky byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Výuku předmětu zajišťovala zkušená, odborně a pedagogicky způsobilá učitelka. Výuka probíhala v odborné učebně přírodopisu - chemie, s chybějícími rozvody vody a odpadů k jednotlivým žakovským stolům. Zařízení učebny z hlediska podnětnosti pro výuku bylo průměrné. Vybavení laboratorním sklem a chemikáliemi bylo dostatečné. V odborné počítačové pracovně byly k dispozici výukové programy pro chemii, které zatím nebyly vůbec využívány. Dílčí nedostatky byly z hlediska psychohygieny výuky (kývající se žakovské stolky a židle, nedostatečné větrání učebny v jedné z hospitovaných hodin). Podmínky výuky byly celkově posouzeny jako průměrné.

Hospitované hodiny měly převážně klasickou stavbu, byly efektivní, pracovní tempo bylo vysoké. Při vyvozování nového učiva bylo využíváno vhodných demonstračních experimentů, v některých hodinách také poznatků a zkušeností žáků. Nová látka byla prezentována přehledně a utříděně, rezervy byly v systematičnosti zápisů na tabuli. Závěrečné shrnutí učiva bylo prováděno vždy za aktivní účasti žáků. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Úvodní motivace spočívala v seznámení s cílem. V průběžné motivaci a hodnocení práce žáků v hodinách byly dílčí rezervy. V průběhu i v závěru hodin vyučující ověřovala pochopení učiva.

Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách byla dostatečná. Oblast motivace a hodnocení byla hodnocena jako velmi dobrá.

Výraznou osobnost učitelky žáci respektovali, ve všech hodinách dodržovali dohodnutá pravidla jednání a chování, projevy nekázně nebyly zaznamenány. Atmosféra v hodinách byla vstřícná, v některých fázích autoritativní. Celkově byly interakce a komunikace na velmi dobré úrovni.

Výuka chemie byla celkově velmi dobrá.

Fyzika

V souladu s učebním plánem je fyzice vyučováno v šestém až devátém ročníku po dvou hodinách týdně. Probírané učivo odpovídalo osnovám předmětu. Členění učiva v časově tematickém plánu vychází většinou z obsahu používaných učebnic. Doporučené laboratorní práce byly příležitostně zařazovány. Předmětové olympiády se v tomto školním roce žáci nezúčastňují. Příprava materiálního zajištění zhlédnutých hodin byla minimální. Plánování a příprava hodin byly posouzeny jako průměrné.

Veškerou výuku předmětu zajišťuje zkušená učitelka s příslušnou odbornou i pedagogickou kvalifikací. Personální podmínky jsou vynikající.

Výuka předmětu probíhala v pracovně fyziky. Žákovské stolky zde nemají přívody proudu, plynu, ani vody. Výzdoba k aktualizaci učiva je minimální. Vybavení přilehlého kabinetu je průměrné a jen málo modernizované. Ve zhlédnutých hodinách byly využity pouze demonstrační pomůcky, soupravy pro žákovské činnosti k dispozici nebyly. Žáci mají platné učební texty. Materiální zajištění zhlédnutých hodin bylo posouzeno jako pouze vyhovující.

Základní hygienické podmínky byly dodrženy. Po značnou část vyučovacího času vykonávali žáci jednotvárné myšlenkové činnosti bez možnosti relaxace. Psychohygienické podmínky v hodinách měly průměrnou úroveň.

Hlavní metodou práce v hodinách byl výklad látky ilustrovaný demonstračním pokusem nebo řízený rozhovor doplněný jednotným řešením početního příkladu. Diferencovaný přístup k žákům zaznamenaný nebyl. Žáci měli dostatečný prostor alespoň verbálně upevnit získané poznatky. Organizace, formy a metody výuky byly průměrné.

Motivace žáků k práci se opírala převážně o přirozenou autoritu učitelky. Vhodně působil demonstrační pokus, zařazeny byly některé problémové otázky. Učivo se vyučující snažila aktualizovat poukazováním na jeho praktické využití. Příležitostně žáky chválila. Klasifikace pozorovaná v hodinách byla přiměřená. Frekvence známek v žákovských knížkách je postačující. Motivace žáků měla velmi dobrou úroveň.

Pravidla komunikace žáci dodržovali. Ve třídách byla vytvořena atmosféra vzájemné důvěry. Prostor pro formulaci a rozvíjení vlastních myšlenek byl využit jen ojediněle a pouze některými žáky. Z hlediska komunikace měla výuka průměrnou úroveň.

Vzhledem k podmínkám a ke zhlédnutým hodinám byla výuka fyziky ve škole hodnocena stupněm průměrný.

Přírodopis

Hodinová dotace přidělená předmětu odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu. Ve všech třídách je vyučováno po dvou hodinách týdně. Plánované a probírané učivo odpovídalo příslušným osnovám. Laboratorní práce nejsou zařazovány průběžně. Např. v šesté a v sedmé třídě nebyla dle záznamů v třídních knihách do doby inspekce dosud realizována žádná

laboratorní práce, v osmé třídě dvě. Na zhlédnuté hodiny byla vyučující zodpovědně připravena. Plánování a příprava předmětu byly posouzeny jako průměrné.

Výuku přírodopisu ve všech třídách zajišťuje zkušená učitelka s příslušnou pedagogickou i odbornou kvalifikací. Z personálního hlediska jsou podmínky výuky předmětu vynikající.

Vyučovalo se v průměrně vybavené pracovně přírodopisu. Výzdoba učebny aktualizovala probírané učivo. Vybavení kabinetu je zčásti zastaralé a málo doplňované. V hospitovaných hodinách bylo využito názorných demonstračních pomůcek a dostatečného množství přírodnin. Didaktická technika použita nebyla. K řešení samostatných úloh měli žáci kopírované texty; vybavení jsou platnými učebnicemi. Materiální podmínky zhlédnuté výuky byly na průměrné úrovni.

Prostředí v učebně splňovalo základní hygienické požadavky. Při hodinách dbala vyučující na dostatečné osvětlení a větrání. Psychohygienické podmínky byly posouzeny jako velmi dobré.

Při vedení hodin využívala učitelka samostatné práce žáků s přírodninami nebo připravenými texty, účinný řízený rozhovor, problémové úlohy, práci žáků s knihou. Učivo bylo v dostatečné míře upevňováno v hodinách. Organizace hodin a zvolené formy práce byly celkově na velmi dobré úrovni.

Motivováni byli žáci především zajímavým obsahem učiva, zařazováním problémových úloh a bezprostředním ověřováním správnosti vlastní práce. Průběžně byli povzbuzováni a chváleni. Po většinu vyučovacího času projevovali o výuku zájem a soustavně pracovali. Zhlédnutá klasifikace byla přiměřená a dostatečně transparentní. Frekvence známek byla postačující, výrazný je však podíl písemných forem zkoušení. Motivace a hodnocení ve sledovaných hodinách byly posouzeny jako velmi dobré.

Ve všech hodinách žáci se samozřejmostí dodržovali vžitá pravidla komunikace. Byli vedeni k vyjadřování a rozvíjení myšlenek. Rozvoj kooperativních dovedností pozorován nebyl. Atmosféra ve třídách byla pracovní, založená na důvěře a přirozené autoritě vyučující. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako velmi dobrá.

Zhlédnutá výuka přírodopisu byla hodnocena stupněm velmi dobrý.

Zeměpis

Výuka zeměpisu je organizována v souladu s požadavky příslušného vzdělávacího programu. V šesté až deváté třídě se vyučuje po dvou hodinách týdně. Plánované i probírané učivo odpovídalo osnovám předmětu. Zhlédnuté hodiny byly učitelkou obsahově a organizačně řádně připraveny. Nedostatky byly v přípravě didaktické techniky. Plánování a příprava hodin výuky byly posouzeny jako velmi dobré.

Předmětu ve všech třídách vyučuje učitelka bez předepsané pedagogické a odborné způsobilosti. Z tohoto pohledu jsou personální podmínky hodnoceny jako pouze vyhovující.

Vyučovalo se v pracovně zeměpisu. Byly zde k dispozici mapy, globusy, televizní technika, nástěnky aktualizující učivo. Při práci v hodinách byly využity hlavně učebnice a žákovské sešity, atlasy a šablony pro zhotovení slepých map. Didaktická technika ani alternativní zdroje informací použity nebyly. Materiální podmínky ve sledovaných hodinách byly na průměrné úrovni.

Základní hygienické podmínky ve třídách byly dodržovány. V tradičně pojaté hodině v šesté třídě chyběla mnohým žákům možnost relaxace. Psychohygienické podmínky v hodinách byly celkově posouzeny jako průměrné.

Jedna z hodin byla vedena frontálně, pomocí řízeného rozhovoru a jednotné práce žáků s učebními texty. V další hodině byla zařazena skupinová samostatná práce žáků, pro jejíž vyhodnocení se v závěru nedostávalo času. Celkově byla organizace výuky průměrná.

V úvodu hodin učitelka žáky vhodně motivovala, během výuky je povzbuzovala a chválila. Přes zajímavý obsah učiva neměli např. žáci šesté třídy možnost zhlédnout filmové ukázky nebo obrazový materiál a odkázání byli pouze na učebnice. Žáci šestého a osmého ročníku vypracovávali krátké písemné testy. Analýza chyb byla prováděna ihned, klasifikace z větší části ponechána na další hodinu. Frekvence známek je přiměřená, značný podíl však zaujímají písemné formy zkoušení. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Vyučující respektovala osobnost žáků a opírala se o přirozenou autoritu. Pravidla komunikace žáci dodržovali, atmosféra byla příjemná a většinu času pracovní. Při provádění skupinových prací se žáci učili základům kooperativních dovedností. Objevily se zde ale také drobné projevy nekázně a prostoje v práci. Pro vlastní formulace měli žáci dostatek prostoru. Oblast interakce a komunikace byla posouzena jako velmi dobrá,

Výuka zeměpisu byla celkově hodnocena stupněm průměrný.

Dějepis

Výuka předmětu je realizována v šestém až devátém ročníku ve shodě s příslušnými učebními dokumenty. Předepsané celkové hodinové dotace předmětu byly dodrženy. Kontinuitu výuky zajišťují časové tematické plány zpracované pro jednotlivé ročníky v souladu s osnovami předmětu. Obě vyučující se na výuku připravovaly zodpovědně, větší důraz kladly na vlastní obsah učiva, méně pozornosti bylo věnováno otázkám organizačním a metodickým. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výukou dějepisu jsou pověřeny dvě vyučující, jedna s patřičnou odbornou i pedagogickou způsobilostí, druhá vyučující nesplňuje požadavek odborné způsobilosti. Podmínky pro výuku byly z hlediska personálního zajištění hodnoceny jako velmi dobré.

Předmět je vyučován v kmenových učebnách, které jsou vybaveny standardním žákovským nábytkem. Prostředí těchto učeben není motivující ani podnětné pro výuku dějepisu, psychohygienickým zásadám odpovídá. Některé učebny byly vybaveny zpětnými projektory a další didaktickou technikou, která však zůstala ve sledovaných hodinách nevyužita. V navštívených hodinách vyučující používaly mapy, atlasy a žáci většinou také pracovali s učebnicemi. Materiální a psychohygienické podmínky výuky byly průměrné.

Obě vyučující preferovaly ve sledovaných hodinách spíše konzervativní a tradiční styl výuky. Tomu odpovídaly i zvolené metody a formy práce - převažoval výklad spojený s diktováním poznámek do sešitů, řízený rozhovor, frontální vyučování. Žáci často setrvali v pasivitě. Zapojit žáky aktivně do výuky se dařilo především při opakování probraného učiva. V hospitovaných hodinách nebyly většinou zařazeny žádné relaxační prvky. Výuka měla především naukový charakter, v šestém a sedmém ročníku byla zaměřena spíše na znalosti jednotlivých konkrétních faktů, než na pochopení historických událostí v širších souvislostech. Obsahu probíraných témat (např. v devátém ročníku „Obsazení Československa“) nebylo využito ke zprostředkování citového prožitku a k formování postojů vlastenectví, i zde ustupoval výchovný charakter učiva do pozadí. Organizace, metody a formy výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Cílená vstupní i průběžná motivace žáků byla zařazována ve sledovaných hodinách jen ojediněle, především ve vyšších ročnících se nedařilo žáky účinně aktivizovat a získat pro tvůrčí spolupráci. Pokud se vyučujícím podařilo využít mezipředmětových vztahů a učivo vhodně aktualizovat uváděním příkladů z praxe, pozornost žáků výrazně rostla a vstupovali do

výuky s vlastními zkušenostmi a názory. Kontrolou žákovských knížek a klasifikačních archů byla zjištěna dostatečná četnost i náležitá evidence průběžné klasifikace. V polovině zhlédnutých hodin bylo zařazeno ústní zkoušení, na které vyučující žáky velmi dobře připravila rozdáním kartiček s napsanými otázkami. Kritéria pro hodnocení byla předem sdělena, následná klasifikace byla objektivní a spravedlivá. Zvolený způsob přípravy na zkoušení umožnil dosažení úspěchu i méně aktivním žákům. V závěru hodin nebylo obvykle provedeno zhodnocení práce. Úroveň motivace a hodnocení byla průměrná.

Obě vyučující důrazně vyžadovaly respektování stanovených pravidel jednání, projevy sebemenší nekázně byly okamžitě řešeny. Pozitivní snaha vyučujících rozvíjet komunikativní schopnosti žáků nebyla zcela naplněna vzhledem ke zvoleným metodám a formám práce. Verbální projev obou vyučujících byl výrazný a zřetelný. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako průměrná.

Celkově byla výuka dějepisu na základě zhlédnutých hodin hodnocena jako průměrná.

Občanská výchova, rodinná výchova

Hodinové dotace obou předmětů respektují platné učební dokumenty. Probírané učivo, které je rozpracováno v časových tematických plánech, je v souladu s učebními osnovami těchto předmětů. Kontrolou zápisů ve třídních knihách byly zjištěny drobné odchylky a přesuny oproti předloženým plánům. Přestože některá témata prolínají oběma předměty, předložené plány zabraňují jejich obsahové duplicitě a současně umožňují různé úhly pohledu na danou tematiku. Rozplánováním učiva do jednotlivých ročníků je zajištěna potřebná návaznost probírané látky. Všechny vyučující se na sledované hodiny připravily pečlivě a zodpovědně. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výuka občanské výchovy je příkladně zajištěna dvěma odborně i pedagogicky způsobilými vyučujícími. Na výuce rodinné výchovy se podílejí tři vyučující, z nichž pouze jedna nesplňuje předepsaná kritéria odborné a pedagogické způsobilosti. Personální podmínky výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Přestože pro výuku obou předmětů není vyčleněna specializovaná učebna, umožňuje standardní vybavení tříd používat didaktickou techniku (zpětný projektor, video). Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám, ale nejsou podnětné a motivující vzhledem k těmto předmětům. Všichni žáci jsou vybaveni učebnicemi pro občanskou výchovu (ucelená řada učebnic pro šestý až devátý ročník), pro výuku rodinné výchovy mají vyučující k dispozici sady učebních textů, se kterými mohou žáci podle potřeby pracovat v jednotlivých hodinách. Celkově byly materiální a psychohygienické podmínky výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Pozitivním společným rysem všech sledovaných hodin byl důraz, který kladly vyučující na naplnění výchovného charakteru obou předmětů. Obsah učiva byl ve většině případů probírán aplikovaně s důrazem na sepětí s každodenním životem. Učitelky učivo vhodně aktualizovaly a demonstrovaly jeho praktický význam a využití. Přitom se snažily rozvíjet nejen vědomosti žáků, ale i formovat jejich postoje a hodnotový systém. Naplnění těchto cílů bylo podpořeno metodami a formami práce, při kterých dostávali žáci dostatečný prostor pro uplatnění vlastních aktivit. V části hodin byl výsledný efekt skupinové práce snížen nedokonalou organizací hodiny, která se v jednom případě projevila nekázní jedné pracovní skupiny žáků v osmém ročníku. V navštívených hodinách používaly vyučující řady pomůcek a ve dvou případech vhodně zařadily do výuky i videoprojekci. Promyšleným střídáním činností žáků byly naplněny psychohygienické požadavky na organizaci vyučovací jednotky. Celkově byly organizace, metody a formy výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Všechny vyučující se snažily motivovat žáky především vlastním obsahem probíraného učiva, kdy často vycházely z životních zkušeností žáků a jejich informací o daném tématu. V části hodin scházelo průběžné i závěrečné hodnocení výkonu žáků. Průběžná klasifikace je řádně vedena, jen ojediněle nebyly v klasifikačních arších zaznamenány všechny známky. Úroveň motivace a hodnocení byla velmi dobrá.

Všechny vyučující spoluvytvářejí svou osobností příznivou atmosféru otevřenosti a vzájemné důvěry, která byla patrná ve všech sledovaných hodinách. Až na výjimky žáci respektovali dohodnutá pravidla vystupování. Prostor, který jim vyučující vytvářely, využívali žáci k formulaci vlastních názorů, postřehů a zkušeností. Příznivé psychosociální klima výuky vyplývalo z přiměřené tolerance všech vyučujících a projevilo se pozitivním vztahem žáků k výuce. Komunikační dovednosti všech vyučujících byly velmi dobré. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově byla úroveň výuky občanské výchovy a rodinné výchovy hodnocena jako velmi dobrá.

Hudební výchova

Časová dotace přidělená předmětu v pátém ročníku je o půl hodiny nižší, než je minimum stanovené pro příslušný vzdělávací program (Obecná škola). V ostatních ročnících dotace odpovídá učebnímu plánu programu Základní škola. Plánované a probírané učivo respektovalo osnovy předmětu. Sledované hodiny byly zodpovědně připraveny. Plánování a příprava výuky byly celkově posouzeny jako průměrné.

Personální zajištění předmětu na prvním stupni je velmi dobré. Z celkového počtu pěti hodin jsou čtyři hodiny vyučovány učitelkami s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Na druhém stupni vyučuje jednu hodinu učitelka pouze s pedagogickou způsobilostí, zbývající tři hodiny jsou vyučovány bez požadované odborné a pedagogické kvalifikace. Celkově byly personální podmínky předmětu posouzeny jako průměrné.

Výuka probíhala v kmenových třídách, podnětné prostředí bylo vytvořeno zejména v učebnách prvního stupně. K dispozici byly sady orffovských nástrojů, klavír, elektronické klávesové nástroje, zobcové flétny žáků, zvuková reprodukcí technika, kytara. V jedné hodině doprovodný nástroj chyběl. Materiální podmínky byly celkově posouzeny jako velmi dobré.

Ve všech zhlédnutých hodinách byly vytvořeny velmi dobré psychohygienické podmínky.

Organizace hodin byla většinou založena na promyšleném střídání instrumentálních, pěveckých, hudebně pohybových i poslechových činností žáků. V hodině zhlédnuté v sedmém ročníku byl kladen značný důraz na historizující učivo, chybělo zde zařazení rytmických činností, zpívalo se unisono. Více možností estetického prožitku se dostalo žákům v osmé třídě. Organizace hodin byla celkově posouzena jako velmi dobrá.

Ve všech hodinách učitelky vzbudily a průběžně udržovaly dostatečný zájem žáků o práci. Pozorované hodnocení bylo transparentní a motivující. V jedné hodině se žáci podíleli na sebehodnocení. Úroveň motivace byla posouzena jako velmi dobrá.

Pravidla komunikace žáci dodržovali. Dostatečný prostor pro neverbální sebevyjádření dostávali zejména při výuce na prvním stupni. Všechny učitelky měly u žáků přirozenou autoritu. Oblast interakce a vzájemné komunikace byla hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově byla zhlédnutá výuka hudební výchovy hodnocena jako velmi dobrá.

Výtvarná výchova

Výuka výtvarné výchovy probíhá v souladu s učebními dokumenty, tematické plány učiva jednotlivých ročníků jsou všemi vyučujícími zpracovány. Plány většinou rámcově naznačují výtvarné okruhy, některé konkretizují výtvarné vyjadřovací prostředky k řešení výtvarného problému. Formální a obsahová úroveň zpracování plánů a bezprostřední příprava vyučujících na výuku byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Podmínky výuky předmětu nejsou ve škole optimální. Není zřízena specializovaná učebna výtvarné výchovy. K výuce jsou využívány kmenové třídy s tradičním uspořádáním a pro moderně pojatou výuku výtvarné výchovy nejsou učebny vybaveny. Třídy slouží zároveň jako kabinety s omezeným úložným prostorem. Učební pomůcky a potřeby k výuce jsou zastoupeny jen v základním sortimentu, aktuálně byly využity převážně v dostačujícím množství. Organizačně problematické je případné využívání audiovizuální techniky k výuce. Odborná literatura z oblasti výtvarné problematiky je jen částečně inovována. Spontánní uspokojování psychohygienických potřeb žáků bylo při výuce respektováno. Personální zajištění výuky výtvarné výchovy je slabinou školy. Odborně a pedagogicky je zajištěna pouze výuka na prvním stupni s výjimkou prvního a čtvrtého ročníku. Na druhém stupni vyučují předmět čtyři vyučující, z toho jedna bez odborné, jedna bez pedagogické a dvě bez odborné i pedagogické způsobilosti. Tím byla ovlivněna v dílčích aspektech i odborná stránka výuky. Podmínky pro výuku jsou celkově pouze vyhovující.

Organizace hospitovaných hodin měla klasickou strukturu postavenou na frontální formě práce. Společným východiskem výtvarných činností bylo vždy hromadné zadání úkolu a užití jednotných výtvarných prostředků, chyběla možnost individuální volby. Způsob vyučování a zvolené metody práce neumožnily většinou výraznější účast žáků a osobitě zpracování námětu s otevřeným prostorem k prožitkové výtvarné výpovědi. Diferenciace požadavků nebyla většinou uplatněna. Ve vhodných situacích byly třemi vyučujícími využity mezipředmětové vztahy. Organizace, formy a metody výuky odpovídaly převážně pojetí klasické školy bez výraznější modernizace vyučovacího procesu, celkově hodnoceny jako průměrné.

Úvodní motivace byla zaměřena na formální navození zájmu, menší pozornost byla věnována vnitřní individuální motivaci. Průběžně byly uplatňovány dílčí motivační prvky, převažovalo povzbuzení a motivující výzvy s oceněním snahy. Konečný hodnotící dialog nebyl ale dostatečně funkční a účinný, kritéria hodnocení vycházela z celkového výsledku práce pouze obecně a žáci nebyly vedeni ke vzájemnému zdůvodňování hodnocení výtvarného zadání. Motivace a hodnocení byly posouzeny jako průměrné.

Oboustranně ohleduplná interakce a kultivovaná komunikace pozitivně ovlivňovaly celkové klima vyučování, převládala klidná atmosféra a citlivý přístup vyučujících s partnerským respektováním. Úroveň interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Úroveň vzdělávání ve výtvarné výchově je celkově hodnocena jako průměrná.

Praktické činnosti

Výuka předmětu byla ve všech ročnících organizována v souladu s učebními plány příslušných vzdělávacích programů. Zařazená témata odpovídala osnovám, stejně jako plánované a probírané učivo. Zhlédnuté hodiny byly vyučujícími velmi dobře připraveny. Nabídku školy rozšiřují kroužky dovedných rukou, výpočetní techniky, vaření. Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň.

Předmětu vyučuje celkem šest učitelek. Na prvním stupni je výuka vedena s předepsanou kvalifikací, v šesté, sedmé a deváté třídě zajišťuje výuku učitelka bez pedagogické i odborné

kvalifikace, v osmé třídě učitelka kvalifikovaná pro výuku jiných předmětů. Personální podmínky byly celkově posouzeny jako průměrné.

Zhlédnutá výuka probíhala ve vhodných pracovních, odpovídajících probíraným tématům. Práce s textilem a práce s drobným materiálem v kmenových třídách, práce s technickými materiály ve velmi dobře vybavené školní dílně. K práci měli žáci k dispozici veškeré potřebné nástroje, nářadí i materiál. Připraveny byly vzorové výrobky, šablony a další pomůcky. Materiální podmínky výuky v pozorovaných hodinách byly na velmi dobré úrovni.

Ve všech pracovních byly dodrženy základní hygienické podmínky. Únavě žáků bylo předcházeno střídáním činností. Při práci ve školní dílně měli žáci pracovní oděvy, v závěru bylo pamatováno na osobní hygienu. Psychohygienické podmínky byly posouzeny jako velmi dobré.

Všechny hodiny byly organizovány na základě samostatných činností žáků, uvedených společným stanovením pracovních postupů, volbou nářadí a pomůcek. V průběhu práce učitelky podle potřeby korigovaly činnost jednotlivých žáků a poskytovaly jim pomoc. Při práci v dílně byly při přechodech mezi činnostmi pozorovány krátké prostoje. Organizace hodin byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Žáci byli k práci motivováni rozhovorem v úvodu hodin, ukázkami vzorových výrobků, průběžnými pochvalami a vlídným hodnocením. Pozorovaná klasifikace byla přiměřená. Motivace žáků měla velmi dobrou úroveň.

Ve většině hodin žáci ochotně dodržovali obvyklá pravidla komunikace. Atmosféra v pracovních byla příjemná a činorodá. Pouze v části jedné z hodin přerostlo zaujetí žáků v projevy drobné nekázně. Z hlediska interakce a komunikace byla výuka posouzena jako velmi dobrá.

Ve výuce praktických činností převažovala pozitivita. Stupeň hodnocení - velmi dobrý.

Tělesná výchova a volitelný předmět pohybové a sportovní aktivity

Ve shodě s učebním plánem obou přijatých vzdělávacích programů je ve všech ročnících vyučováno po dvou hodinách tělesné výchovy týdně. Nabídku školy rozšiřují kroužky zdravotní tělesné výchovy na prvním stupni, sportovní na druhém stupni a volitelný předmět pohybové a sportovní aktivity pro žáky sedmého až devátého ročníku. Žáci prvního stupně absolvovali kurz plavání, v plánu je letos ještě plavání pro žáky šesté a sedmé třídy. Organizován byl lyžařský výcvikový kurz. Učivo je vyučujícími plánováno v souladu s osnovami, rovněž probírané učivo respektovalo osnovy předmětu. Na jednotlivé hodiny byly učitelky připraveny. Z hlediska plánování a přípravy byla výuka posouzena jako velmi dobrá.

Předmětu tělesná výchova a volitelnému předmětu pohybové a sportovní aktivity vyučuje celkem šest učitelek, z nichž pouze tři splňují podmínky odborné a pedagogické kvalifikace pro předmět na daném stupni školy. Většina hodin (druhý stupeň) je vyučována bez příslušné odbornosti. Personální podmínky výuky tělesné výchovy byly celkově posouzeny jako pouze vyhovující.

K dispozici je kvalitní tělocvična přiměřených rozměrů s velmi dobrým zázemím (kabinet, šatny, umývárny) a omezený venkovní areál s antukovým povrchem, s kratší běžeckou dráhou a doskočištěm. Využít lze také řadu přírodních povrchů v okolí školy. Výuka ve zhlédnutých hodinách probíhala ve velmi dobrých materiálních podmínkách.

Ve všech hospitovaných hodinách byly respektovány základní zásady školní hygieny a věkové zvláštnosti žáků různých ročníků. Vzhledem k nižším počtům žáků poskytuje tělocvična dostatek prostoru. Učitelky pamatovaly na včasnou relaxaci žáků a střídání činností s různou

mírou zátěže. Psychohygienické podmínky v pozorovaných hodinách byly na velmi dobré úrovni.

Ve všech zhlédnutých hodinách tělesné výchovy volily učitelky vhodné metodické postupy. Na počátku hodin bylo zařazeno rozběhání a rozcvičení, v závěru pak zklidnění a zhodnocení. Vhodnou měrou se na organizaci výuky podíleli žáci. Těžiště práce spočívalo v žákovských činnostech, jejichž sled odpovídal výukovým cílům. Učivo bylo zřetelně strukturováno. Zařazeny byly nácviky herních prvků, hry podle zjednodušených pravidel i řada ruchovitých činností a soutěží pro rozvoj obratnosti a v přiměřené míře i vytrvalosti. Podle potřeby žáci cvičili ve skupinkách či v družstvech. Na prvním stupni se jim dostávalo metodického vedení s názornými ukázkami nacvičovaných prvků, chybně provedené pohyby byly taktně opravovány. Naopak na druhém stupni byli žáci vesměs ponecháni bez této odborné pomoci. Ve volitelném předmětu pohybové a sportovní aktivity žáci po celou hodinu střídavě hráli košíkovou a sálovou kopanou. Celkově byla organizace výuky posouzena jako průměrná.

V hodinách nechyběla účinná vstupní motivace, žáci prvního stupně byli také průběžně chváleni a povzbuzováni. Všechny vyučující využívaly k motivaci žáků drobných soutěží, závodů, bodování a pod. Při hodině pohybových a sportovních aktivit v devátém ročníku spočívala motivace ve značném zaujetí žáků pro míčové hry. Všechny hodiny měly spontánní a příjemnou atmosféru. Úroveň motivace byla velmi dobrá.

Pravidla komunikace a chování při hodinách žáci většinou dodržovali. Vyučující vesměs zvládaly drobné projevy nekázně. Z hlediska komunikace byla výuka posouzena jako velmi dobrá.

Zhlédnutá výuka měla na prvním stupni velmi dobrou, na druhém stupni průměrnou úroveň. Celkově byla výuka v tělovýchovné oblasti hodnocena stupněm průměrný.

Hodnocení kvality vzdělávání

Oblast vzdělávání byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Charakteristika školní družiny

Ve školní družině (dále jen ŠD) byli zapsáni celkem 54 žáci ve dvou odděleních, stejný počet je uváděn ve Výkaze o ŠD. V prvním oddělení převažují žáci prvního a druhého ročníku, ve druhém oddělení tvoří většinu žáci třetího a čtvrtého ročníku. Dle „Vnitřního řádu školní družiny“ mohou navštěvovat tyto prostory i žáci druhého stupně a podílet se na činnosti ŠD. Provoz školní družiny je zajištěn každý den školní výuky od jedenácti do patnácti hodin. Podle výše uvedeného řádu přecházejí po patnácté hodině rodiči nevyzvednuté děti do oddělení mateřské školy. V době školních prázdnin je družina v provozu pouze tehdy, neklesne-li celkový počet dětí pod deset, odpadá však možnost stravování ve školní jídelně. Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (vydal Školský úřad Rakovník dne 2. května 2000, č.j. škol/2000) je školní družina součástí Základní školy Šanov s plánovanou kapacitou padesát žáků. Porovnáním Výkazu o ŠD a skutečného počtu zapsaných dětí bylo zjištěno překročení plánované kapacity školní družiny o čtyři žáky.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti

Provoz školní družiny zajišťují dvě vychovatelky s příslušnou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Jejich odborné dovednosti (např. zaměření na výtvarné činnosti) i dostatečná praxe pozitivně ovlivňují kvalitu výchovné práce. Obě oddělení školní družiny se nacházejí v budově školy. V prvním oddělení vznikly stavební úpravou dostatečně velké a prosvětlené prostory, které jsou v souladu s psychohygienickými zásadami a odpovídají i zapsanému počtu dvaceti sedmi žáků. Celé oddělení je esteticky vyzdobeno pracemi dětí, rozmístění nábytku umožňuje realizaci společných i individuálních aktivit. Družina je vybavena knihovničkou, televizorem, rádiem, tabulí. Dětem slouží řada společenských her. Druhé oddělení se potýká s nedostatkem prostoru, který je zcela zaplněn pěti stoly a nábytkovou stěnou. Podmínky pro skupinové činnosti žáků jsou velmi omezené. Celkový počet židlí je menší než počet zapsaných žáků, z hlediska psychohygieny je problematické i zajištění dostatečně účinného větrání celé místnosti. I toto oddělení je vyzdobeno žákovskými výrobky, přesto celkově působí stísněným dojmem a nevytváří optimální podmínky pro výchovnou práci. Obě vychovatelky však mohou při plánovaných činnostech využívat i další prostory školy - tělocvičnu, venkovní hřiště, učebny s možností videoprojekce. Vedení školy počítá v rámci finančních možností s průběžným obnovováním vybavení obou oddělení a využívá přitom podnětů obou vychovatelek. Dle předložených písemných záznamů bylo na začátku školního roku provedeno poučení o zásadách bezpečnosti, hospitační činnosti v jednotlivých odděleních nebylo zjištěno porušení těchto zásad. Předložený rámcový týdenní plán uvádí řadu činností a počítá i s dostatečným pobytem dětí venku. Pitný režim žáků je zabezpečen. Kontrolou zápisových lístků bylo zjištěno, že v jednotlivých dnech nepřesáhne počet skutečně přítomných dětí maximální povolenou hranici dvaceti pěti žáků v jednom oddělení školní družiny.

Hodnocení kvality řízení školní družiny

Činnost školní družiny vychází z konkrétních podmínek a navazuje na vzdělávací program školy. Vlastní plán činnosti je uveden v časových tematických plánech obou vychovatelek. Kontrolou zápisových lístků bylo zjištěno, že nikdo ze zákonných zástupců dětí nepožadoval provozní dobu ŠD překračující patnáctou hodinu. Vnitřní řád má dobrou vypovídací hodnotu a vytváří základní rámec pro provoz zařízení. Z organizačních důvodů - např. v době, kdy jedna vychovatelka vyučuje, dochází ke spojování obou oddělení. V případě překročení počtu dvaceti pěti žáků na vychovatelku je podle vnitřního řádu ředitelkou školy k vedení oddělení určen další pracovník. Povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech a v odpovídající kvalitě. Vychovatelky ŠD jsou v každodenním kontaktu s vyučujícími a vzájemně spolupracují při řešení výchovných problémů. Nevedou zájmové kroužky, ale podílejí se na prezentaci školy např. výzdobou školních prostor, pomocí při přípravě školní akademie nebo školního plesu. Činnost školní družiny a obou vychovatelek je přímo řízena ředitelkou školy, která rovněž stvrzuje podpisem přehledy výchovně vzdělávací práce. Porovnáním provozní doby školní družiny a pracovních úvazků obou vychovatelek bylo zjištěno neplnění požadovaného minimálního týdenního počtu hodin přímé výchovné činnosti (rozdíl 35 a 50 minut), čímž došlo k porušení § 3 nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství, ve znění pozdějších změn.

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti, motivace a komunikace

V rámci hospitační činnosti byla zaznamenána snaha o pedagogické ovlivňování volného času dětí při současném dodržení zásady dobrovolnosti a přiměřenosti. Rámcový týdenní plán počítá se střídáním odpočinkových a dalších činností dětí. Prostor je věnován individuálním

i kolektivním hrám, literární, pracovní, výtvarné a hudební výchově, sportovním činnostem, přírodovědným vycházkám a dopravní výchově. Při sledovaných činnostech dětí (např. míčové hry na hřišti, hry v družině) byly žáci vedeni ke spolupráci a vzájemné toleranci. Sledované aktivity žáků v prvním oddělení ŠD a vhodné využití těchto prostorů podporovaly vzájemnou komunikaci mezi dětmi. Příprava na výuku je realizována především formou didaktických her a tematických vycházek. Náměty a motivace k činnostem vycházely zejména od vychovatelek. Na vytváření programu se děti spolupodílely jen v menší míře. Výsledky činností žáků většinou oceňovaly vychovatelky pochvalou. Jejich pokyny byly dětmi vesměs respektovány.

Po stránce personální byly podmínky výchovně vzdělávací činnosti zajištěny příkladně. Jedno oddělení ŠD se potýká s nedostatečnými prostory, celkově byly personální, materiální a psychohygienické podmínky pro činnost ŠD velmi dobré. V oblasti řízení byly shledány nedostatky ve stanovení přímé výchovné činnosti obou vychovatelek. Plánovaná kapacita ŠD byla překročena o čtyři žáky. Řízení ŠD bylo hodnoceno jako průměrné. V dalších sledovaných oblastech (organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti, motivace a komunikace) převládala pozitiva a byly hodnoceny jako velmi dobré. Celkově byla činnost ŠD hodnocena jako velmi dobrá.

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Hodnocení kvality vzdělávání v mateřské škole

Kvalita vzdělávací činnosti byla hodnocena z hlediska efektivity plánování, personálních, materiálně technických a psychohygienických podmínek. Byla zjišťována účinnost organizace a forem pedagogické práce, uplatňování motivace a hodnocení v pedagogickém procesu, způsoby interakce a komunikace.

Výchovně-vzdělávací program mateřské školy je plánován do týdenních celků, které se vyznačují orientací na situační témata se zastoupením všech vzdělávacích oblastí jako samostatné programové celky. Východiskem plánování činnosti jsou standardizované Časově tematické plány pro mateřské školy, zpracované podle dosud platného dokumentu tj. Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy (č.j. 33 483/83-201). Aktuálně jsou využívány i další doporučené metodické materiály pro předškolní vzdělávání (převážně z vydavatelství Portál). Plány výchovně-vzdělávací práce uvádějí v obecném vyjádření vzdělávací cíle, naznačeny jsou metodické postupy, jejichž výběr se vztahuje zejména k tematické orientaci programu. Jen částečně konkretizují dílčí kroky k osvojení úkolů. Kvalita plánování je velmi dobrá, umožňuje zkušeným učitelkám systematickou práci a společně s dílčími plány k doplňujícím aktivitám mateřské školy i smysluplnou přípravu na práci s dětmi.

Provozní podmínky mateřské školy vytvářejí základní technické zázemí pro její činnost a umožňují plnit stanovený výchovně-vzdělávací program. Mateřská škola má prostorově skromné, ale samostatné provozní zázemí, stravování je společné v jídelně základní školy. Prostorové podmínky třídy jsou vyhovující za předpokladu, že nedochází plný počet dětí, které jsou v mateřské škole zapsány. K intenzivnějším pohybovým aktivitám lze využívat jedenkrát v týdnu tělocvičnu v základní škole.

Materiálně technické vybavení je převážně starší a funkční, nové učební pomůcky jsou promyšleně pořizovány s ohledem na vzdělávací program mateřské školy. Hračky, učební pomůcky a ostatní materiál byly účelně a v dostatečném množství ve výchovně-vzdělávacím procesu využity. Estetika prostředí je na standardní úrovni.

Personální zajištění výchovně-vzdělávací činnosti je vynikající, obě pedagogické pracovnice splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti k vyučování na mateřské škole.

Podmínky z hlediska psychohygieny byly v průběhu orientační inspekce zajištěny na průměrné úrovni. Režim dne byl při realizaci programu částečně rozvolněný, zachován byl rozvrh řízených činností a pravidelné režimové prvky. Důsledně nebyla dodržována stanovená doba při pobytu venku, organizace odpoledního odpočinku v době od 12,30 do 14,30 hod. v současné době neřeší optimálně skutečné potřeby délky spánku jednotlivých dětí. Pitný režim je ve třídě zaveden, aktivně nebyl dětmi využíván. Doporučený tříhodinový interval při stravování byl dodržen.

Program výchovně-vzdělávací práce mateřské školy probíhal v řízených celcích dominantně zaměřených na dílčí vzdělávací oblast. Řízené aktivity měly v rámci motivačního záměru integrovanou podobu, zařazovány byly i další výchovně-vzdělávací oblasti. Tento způsob práce podporoval tematickou vazbu na rozumovou výchovu a rozvíjel návazně aktuální úkoly z dalších vzdělávacích oblastí. Dominantní po stránce organizační i vzdělávací byl dopolední výchovně-vzdělávací blok řízených činností.

Z průběhu sledovaných tělovýchovných činností v tělocvičně bylo zřejmé, že děti mají převážně dobře osvojeny základní návyky cvičení, správně reagují na zvolenou orientaci. Dynamika a náročnost cvičení byla vzhledem k věkové struktuře přiměřená, výběr cviků a metodika vedení odborně správná.

Způsob realizace spontánních činností v průběhu dopoledního bloku umožňoval zpravidla dostatečný rozvoj dalších aktivit, kterých se děti mohly účastnit, zejména her podle vlastního výběru při ranním scházení. Poměrně omezený prostor třídy vedl děti ke vzájemné toleranci, u mladších dětí byla evidentní při výběru her větší závislost na učitelce. Přejechod mezi spontánními a řízenými činnostmi byl většinou přirozený, umožňoval plynulé ukončení činností dětí.

Motivace programu vycházela z tematického zaměření týdenního plánu, účinně rozvíjela zejména formální navození zájmu dětí, menší pozornost byla věnována vnitřní individuální motivaci. Při všech činnostech byly aktuálně uplatněny dílčí motivační prvky, které se zcela funkčně orientovaly na pochopení záměrů učitelky. Hodnocení bylo převážně pozitivní, podporována byla důvěra a jistota v projevech dětí. Při prověřování a upevňování znalostí nebyl zcela důsledně vytvořen prostor k sebehodnocení.

V průběhu inspekce byla ve škole příjemná atmosféra vyjadřující zájem o dítě jako subjekt. Patrné bylo pozitivní, vlídné komunikační prostředí a bezprostřednost. Při všech činnostech byla podporována otevřenost a aktivita dětí k verbálnímu vyjadřování.

Úroveň kvality vzdělávání je hodnocena na základě dílčích zjištění ve všech sledovaných kategoriích: plánování má nadprůměrnou úroveň, personální podmínky jsou vynikající, materiálně technické a psychohygienické podmínky vykazují negativa a pozitiva v rovnováze. Organizace, formy a metody a formy práce, motivace a hodnocení a interakce i komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Celková úroveň kvality vzdělávání je hodnocena jako nadprůměrná.

Hodnocení kvality řízení mateřské školy

Základem plánování mateřské školy je roční pracovní plán, který konkretizuje dílčí kroky v pedagogické profilaci i řízení školy, reaguje na aktuální podmínky, vyplývající z integrovaného zařízení a delegovaných pravomocí. Systém plánování je přehledný, poskytuje konkrétní představu o činnosti mateřské školy. Cíle a úkoly jsou stanoveny reálně, definují záměry školy v rámci standardních metod práce, které jsou postupnými kroky i plněny.

Integrace se základní školou nepřinesla do systému řízení mateřské školy zásadní změny. Zachovány byly všechny dosud fungující mechanismy v plánování, organizování, vedení a motivování i kontrole. Kontakt a spolupráce základní a mateřské školy jsou konstruktivní,

orientují se na zásadní problematiku, která je v případě potřeby operativně ve spolupráci řešena. Organizační vazba je funkční a bezproblémová.

Výchovně-vzdělávací program mateřské školy probíhá podle schváleného režimu dne, který zohledňuje i organizaci aktivit základní školy a začlenění dalších činností mateřské školy (hra na zobcovou flétnu, využívání tělocvičny, společné stravování se žáky základní školy). Funkčně je rozvržena přímá výchovná povinnost učitelek mateřské školy respektující její překrývání s cílem diferencovat některé řízené činnosti dětí. Stanovený počet hodin přímé povinnosti vedoucí učitelky však při úvazku 1,00 činí 57 hodin ve čtrnáctidenním cyklu a neodpovídá tak nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství, ve znění pozdějších změn.

Povinná dokumentace mateřské školy je vedena přehledně v souladu s § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Vnitřní i vnější informační systém je funkční. Pracovnice i rodiče dostávají informace včas a v plném rozsahu. Spolupráce s rodiči je velmi dobrá, umožňuje bezprostřední kontakt a možnost řešení případných problémů.

Vnitřní diskusí je motivován přístup k výkonu pedagogické práce, akcentována je aktivita učitelek nejen v běžné práci s dětmi, ale také iniciativní vztah k vnějším aktivitám mateřské školy. Organizační a materiální podmínky pro zapojení učitelek do dalšího vzdělávání jsou průměrné, orientují se na praktické využívání odborné literatury a podle možností zapojení do systému odborných seminářů. Systém přenosu informací dalšího vzdělávání je zajištěn.

Vzájemná propojenost a interakce vedoucí učitelky mateřské školy s ředitelkou základní školy je v oblasti kontroly fungující, probíhá však v jednotlivostech. Prokazatelně není zajištěn koncepční způsob kontroly, zpětnovazební mechanismy včetně analýzy a následného vyhodnocování. Kompetence vedoucí učitelky jsou definovány, sledování jejich naplňování není ze strany ředitelky základní školy pravidelné. Formy kontroly jsou postaveny zcela na vzájemné důvěře a probíhají zpravidla v předávání ústních informací včetně hodnocení. Chybí vzájemná účast na jednáních pedagogických rad.

Ve všech sledovaných oblastech řízení mateřské školy byla zjištěna převaha pozitiv. Plánování, organizování, vedení a motivování a kontrolní mechanismy mají velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé záměry ředitelka zpracovala v dokumentu Koncepce rozvoje ZŠ Šanov projednaném s partnery školy i v pedagogické radě dne 24. června 1998. Dokument vychází z analýzy podmínek, klade si reálné cíle. Plnění záměrů je vedením školy postupně vyhodnocováno. Jeho součástí jsou další materiály - pravidelný rozbor natality v regionu, hodnocení aktuální potřeby pedagogické odbornosti a pod. Z této koncepce vychází vedení školy při sestavování plánu na období školního roku. Konkretizace úkolů, včetně zodpovědnosti jednotlivých pracovníků, je zveřejňována v týdenních plánech práce. Pro žáky je k dispozici harmonogram činnosti a akcí školy s výhledem na období jednoho měsíce. Při plánování je využíváno podnětů metodických orgánů i jednotlivých pracovníků.

Výuka probíhá v souladu s učebními plány obou přijatých vzdělávacích programů (s výjimkou nižší dotace pro hudební výchovu v pátém ročníku). Pro všechny ročníky a všechny předměty druhého stupně byl rozpracován funkční plán minimálních a celkových hodinových dotací s výhledem na celý vzdělávací cyklus. Nabídka volitelných předmětů odpovídá podmínkám a současným možnostem školy. Nepovinné předměty zavedeny nejsou. Ve škole pracuje řada zájmových kroužků.

Obsah učiva je vyučujícími rozvržen v ročních tematických časových plánech, jejichž kvalita je většinou velmi dobrá.

Plánována je rovněž pomoc žákům se specifickými poruchami učení a chování. Ředitelka připravila tzv. Integrační program pro školní rok 2000-2001, plány činnosti metodických orgánů jsou zpracovány s důrazem na práci vyučujících s integrovanými žáky. Pro tyto žáky byly sestaveny individuální vzdělávací plány. V některých případech zde nelze doložit stanovisko rodičů.

Plánovány jsou rovněž třídnické práce, uvádění začínající učitelky, práce výchovného poradce, rámcový plán byl vytvořen pro činnost školní družiny, ředitelka i zástupkyně plánují hospitační činnost.

Plánování vychází z analýzy podmínek, zahrnuje všechny důležité oblasti práce školy, klade si reálné cíle a je funkční. Oblast byla hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Úplná základní škola má osm tříd, jednu třídu mateřské školy a dvě oddělení školní družiny. Třída se spojeným prvním a čtvrtým ročníkem je na více než 90 % vyučovaných hodin dělena na ročníkové skupiny. Limit celkového počtu týdně odučených hodin ve škole dle příkazu ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 10/1997 o stanovení horní hranice celkového počtu vyučovacích hodin vyučovaných v jednom týdnu na základních a středních školách zřizovaných státem a obcemi škola čerpala na 97,8 %.

Struktura školy byla rámcově vymezena v organizačním schématu školy. Dvoučlenné vedení školy tvořila ředitelka školy a její zástupkyně, kompetence mezi nimi byly přehledně stanoveny písemnou formou.

Jako poradní orgán byla ustanovena pedagogická rada, její jednání se konají pravidelně pětkrát ročně. Zápisy z jednání byly přehledné, obsahovaly uložené termínované úkoly, v některých případech se stanovenou osobní zodpovědností za jejich splnění.

Organizace vyučování (délka vyučovacích hodin a přestávek, počet hodin v jednom sledu a v jednom dni) byla v souladu s ustanoveními § 9 odst. 1, 2 a 3 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Z důvodu dopravní obslužnosti byl začátek vyučování posunut na 7 hodin 25 minut. Z hlediska organizace výuky nebyla zcela optimální dvouhodinová přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním na prvním stupni a v šestém ročníku a zařazení výuky tělesné výchovy hochů a dívek ze šestého a sedmého ročníku na 2. a 3. vyučovací hodinu, kdy část žáků tzv. „čeká“ na výuku.

Řád školy byl zpracován v souladu s ustanovením § 15 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Byl doplněn o práva žáků, měl všechny administrativní náležitosti.

Vnitřní informační systém se opíral především o osobní jednání ředitelky s pracovníky školy, informace dlouhodobějšího charakteru byly zveřejněny na nástěnce ve sborovně.

Nepravidelně, přibližně jedenkrát měsíčně, se konaly pracovní porady, kde se řešily především aktuálně vzniklé problémy. Zápisy z nich byly konkrétní.

K zajištění průběžné informovanosti rodičů o průběhu vyučování a výchovy žáků byly využívány notýsky a žákovské knížky. V průběhu školního roku byly plánovány celkem čtyři třídní schůzky, v době inspekce se uskutečnila druhá z nich. Den otevřených dveří škola pořádala jedenkrát ročně. Velmi dobře se škola prezentuje na veřejnosti (školní časopis, články v okresním tisku, školní akademie, školní ples atd.). Také spolupráce se školami, na které škola navazuje, je funkční (Základní škola Semomaty, Mateřská škola Zavidov).

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 obsahovala informace dle ustanovení § 17e odst. 2 zákona České národní rady č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Byly v ní stanoveny i prioritní úkoly na další období v oblasti podmínek školy. Její rozsah byl přiměřený, grafická úprava velmi dobrá. V souladu s ustanovením § 17g výše citovaného zákona byla výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 projednána na poradě pracovníků školy dne 1. září 2000.

Organizování bylo celkově velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení školy je operativní a umožňuje denní provoz všech součástí. Pro rozhodnutí a opatření se ředitelce daří získávat mezi spolupracovníky dostatečný konsenzus, styl řízení je spíše demokratický. Iniciativa pracovníků je podle možností využívána. Začínající učitelce je plánovitě poskytována metodická pomoc. Využity byly náslechy, hospitace, sledování ukázkové výuky v 2. základní škole Rakovník a podle potřeby konzultace se zkušenou vyučující.

Prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků jsou čerpány účelově. Ve škole je pravidelně zveřejňována nabídka vzdělávacích akcí (nejčastěji Pedagogického centra v Rakovníku nebo v Praze). Konečný výběr uskutečněných kurzů je ponecháván na zájmu jednotlivých pracovníků. Škola odebírá řadu odborných časopisů, např. periodikum Moderní vyučování. Studium literatury je ředitelkou pouze doporučováno. Informace z kurzů a literatury se objevují také v práci metodických orgánů. Zřetelná je snaha vést učitele k postupnému zvyšování vlastní počítačové gramotnosti.

Systém cyklického hodnocení ve škole zaveden není. Hodnocení bývají pracovníci při případných změnách mimotarifních složek platů, vyučující pak při rozbořech hospitovaných hodin. Výše osobních příplatků je dostatečně diferenciována. Kritéria pro udělování mimotarifních složek platů byla vypracována a zveřejněna (aktuálně v září 2000). Na modernizaci metod a forem výuky je zde pamatováno, kritéria zohledňující práci nad rámec povinností však převažují.

Výstupy z kontrolní činnosti ředitelka vyhodnocuje a v obecné rovně je zveřejňuje v pracovních poradách nebo na pedagogických radách. V poradě dne 17. dubna 2000 bylo např. provedeno porovnání stavu školy s údaji Výroční zprávy ČŠI.

Při vedení lidí ředitelka vychází z výsledků kontrolní činnosti, vytváří dělné prostředí a v rámci materiálních i personálních možností přiměřeně zajišťuje činnost všech částí organizace. Rezervy jsou v důrazu na modernizaci metod a forem výuky. Oblast vedení lidí je hodnocena jako průměrná.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly byl ve škole vytvořen. Kompetence ke kontrolní činnosti byly prokazatelně rozděleny mezi ředitelku, zástupkyni a vedoucí učitelku mateřské školy. Rezervy jsou v kontrole vedoucí učitelky mateřské školy ze strany ředitelky. Činnost provozních zaměstnanců je kontrolována zástupkyní a školníkem. Kontrolována je práce metodických

orgánů, obě vedoucí pracovnice se zúčastňují jejich jednání. Kontrola třídní dokumentace probíhá plánovitě, kontrola žákovských knížek příležitostně, např. při hospitacích. Hospitační činnost je ředitelkou i zástupkyní plánována s důrazem na výuku bez odborné nebo pedagogické kvalifikace. Objevují se rovněž tematicky zaměřené hospitace. Frekvence hospitační činnosti v základní škole je přiměřená. Výstupem jsou hospitační záznamy prokazatelně projednané s příslušnými vyučujícími. Vypovídací hodnota těchto záznamů je velmi dobrá. Při rozborech hodin zhlédnutých společně s inspekcí prokázala ředitelka přiměřenou náročnost a schopnost velmi dobře analyzovat výuku. Obecné závěry z kontrolní činnosti se objevují v programu jednání pedagogické rady v závěru školního roku. V minulých letech se škola připojila k projektu Kalibro. Pravidelně ředitelka analyzuje výsledky čtvrtletních prověrek z matematiky, z českého a německého jazyka i prospěch jednotlivých tříd. Sleduje rovněž prospěch dosahovaný žáky u jednotlivých vyučujících. Podle potřeby zadávala vlastní prověrky znalostí v některých třídách.

Kontrola pokladny je prováděna pravidelně čtyřikrát ročně, popř. v dalších termínech. Inventarizace majetku byla prováděna podle pokynů zřizovatele, řádně byly jmenovány inventarizační i likvidační komise. Poslední kontrola hospodaření byla provedena Školským úřadem Rakovník v roce 1999, kontrola ze strany OSSZ v letošním roce. Řádně je vedena požární kniha i kniha úrazů. Poslední elektrovevize budovy byla školou převzata 15. února 2001. Řádně jsou ve spolupráci s odbornými firmami zajišťovány další technické revize (revize přenosných elektrických spotřebičů, komínů, kotelny, tělocvičny, zdvihacích zařízení, hasicích přístrojů).

Kontrolní činnost je systematicky organizována a hodnocena je jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Celkově byla kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Funkci výchovné poradkyně vykonávala dlouhodobě (od r. 1972) zkušená vyučující, která absolvovala příslušné kvalifikační studium. V souladu s ustanovením § 3 odst. 9 nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství, ve znění pozdějších předpisů, měla sníženou míru přímé vyučovací povinnosti o jednu hodinu týdně.

Prostorové podmínky a materiální zázemí pro práci nebyly optimální (absence samostatného kabinetu či kanceláře, pouze základní vybavení odbornou literaturou, právní předpisy a pokyny MŠMT k problematice výchovného poradenství byly k dispozici pouze u ředitelky školy).

Činnost se řídila zpracovaným plánem práce, který komplexně postihoval problematiku výchovného poradenství s výjimkou prevence sociálněpatologických jevů (touto oblastí pověřila ředitelka školy jinou vyučující). V činnosti výchovné poradkyně dominovala pomoc vystupujícím žákům v profesní orientaci a v administrativě přihlášek, vedla rovněž přehledy dětí se specifickými poruchami učení.

Problematika výchovného poradenství byla prezentována na nástěnce ve vestibulu školy. Konzultační hodiny pro žáky a rodiče nebyly vhodně stanoveny (středa od 8 do 9 hodin), navíc

se částečně se překrývaly s přímou vyučovací povinností výchovné poradkyně. Při vedení agendy výchovné poradkyně nebyla zatím využívána výpočetní technika.

Oblast výchovného poradenství byla celkově hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí ŠÚ Rakovník o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. škol./2000 ze dne 2. května 2000
- Třídní knihy ze školních roků 1997/1998 až 2000/2001
- Třídní výkazy a katalogové listy
- Dokumentace školní družiny
- Řád školy
- Rozvrh hodin
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. září 2000
- Podkladová inspekční dokumentace zpracovaná ředitelkou školy
- Přehled dosaženého vzdělání pedagogických pracovníků vypracovaný a potvrzený ředitelkou školy ze dne 9. března 2001
- Záznamy z pedagogických rad
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Plán práce na škol. rok 2000/2001
- Koncepce rozvoje školy
- Časové tematické plány učiva jednotlivých předmětů
- Přehled účasti na akcích DVPP Pedagogického centra Rakovník
- Kritéria pro přiznání a stanovení výše osobních příplatků a mimořádných odměn
- Hospitační záznamy ředitelky školy a zástupkyně
- Povinná dokumentace mateřské školy dle §45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Třídní dokumentace mateřské školy: roční plán, plán výchovně-vzdělávací práce, organizační řád, řád školy, záznamy z pedagogických rad a hospitací, rozvrh přímé výchovné povinnosti pedagogických pracovníků mateřské školy
- Dotazníky pro rodiče
- Inspekční zpráva č.j. O-0206/9798-444 Ke a protokol o kontrole č.j. O-02-06/9798-445 Ke

ZÁVĚR

Školní budova poskytuje dostatek prostoru pro většinu činností, omezené jsou prostory školní družiny a možnosti pro výuku pěstičství, postačující jsou prostorové podmínky pro činnost mateřské školy. Materiální podmínky pro výuku většiny předmětů jsou na průměrné úrovni, modernizaci vyžaduje kabinet přírodopisu nebo vybavení pro výuku informatiky. Velmi dobře je zařízena školní dílna, kvalitní je tělocvična. Rezervy jsou v personálním obsazení školy vzhledem k odbornostem pro některé předměty, především na druhém stupni. Chybí zejména kvalifikace pro výuku výtvarné, hudební a tělesné výchovy,

technických prací a zeměpisu, cizích jazyků, perspektivně lze očekávat problémy v zajištění výuky matematiky a fyziky.

Hospitováno bylo v osmnácti předmětech. Přes problémy s odbornou a v některých případech i pedagogickou kvalifikací vyučujících byly hodiny vesměs zodpovědně připraveny a organizovány se snahou o efektivní výuku a mnohdy, hlavně na prvním stupni i o využití činnostních forem učení.

Oblast vzdělávání byla hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení školy analyzuje současný stav, spolupracuje se zřizovatelem. Denní provoz je zajištěn. Činnosti jsou plánovány, kontrolní a hospitační činnost poskytuje dostatek informací. Na pracovišti je vytvořena atmosféra důvěry a spolupráce. Rezervy jsou v účinnosti motivování pracovníků k zavádění moderních forem výuky.

Řízení školy bylo hodnoceno jako velmi dobré.

Z hlediska efektivity čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu bylo zjištěno nedodržení stanovené přímé výchovné činnosti u vychovatelek školní družiny a učitelky mateřské školy.

Předchozí inspekční zpráva hodnotila oblast řízení školy jako spíše nadprůměrnou. Aktuální zjištění potvrzují v této oblasti převahu pozitiv nad negativy.

Celkově byla škola hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Jiroš	.....
Členové týmu	Mgr. Viktor Keller	.....
	Mgr. Dana Sedláčková	.....
	Mgr. Richard Spiegl	.....

V Berouně dne 10. dubna 2001

Příloha

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. dubna 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Milena Titlbachová

.....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Okresní úřad Rakovník, referát školství	2001-05-03	022 115/01-5080
Zřizovatel: Obec Šanov	2001-05-03	022 114/01-5080

Připomínky ředitelky školy

Datum	Č.j. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

(příloha inspekční zprávy č.j. 022 67/01-5080 ze Základní školy Šanov, okr. Rakovník)

Pracovníkům inspekce bylo žáky základní školy odevzdáno celkem 115 vyplněných dotazníků, v nichž se zkoumala spokojenost rodičů s materiálními podmínkami školy, s rozšiřující nabídkou školy, s rozvojem osobnosti dítěte ve škole, s informovaností rodičů o školním prospěchu žáků a s možností ovlivnit dění ve škole. V další části se mohli rodiče v podstatě volně vyjádřit k jakékoliv přednosti školy nebo k jejím nedostatkům.

Odpovědi na všechny položené otázky vyznívají pro školu jednoznačně příznivě. Negativní odpovědi se vyskytly pouze ojediněle a jen u některých otázek.

Nejvyšší spokojenost (96 % dotázaných) vyjádřili rodiče s úrovní informovanosti o prospěchu dětí a o dění ve škole. Negativně se k otázce nevyjádřil nikdo. 90 % rodičů je přesvědčeno, že škola vytváří dostatečný prostor pro rozvoj dítěte. Opačný názor nevyjádřil nikdo. 86 % dotázaných je spokojeno s učebními texty, pouze v jednom dotazníku bylo uvedeno opačné stanovisko. 83 % rodičů je spokojeno s prostorami pro výuku, jen v jedné odpovědi je stanovisko opačné. 75 % rodičů je spokojeno s vybavením učebními pomůckami, nespokojeno je zde však přes 5 % dotázaných. 74% odpovědí oceňuje systém zájmových kroužků, v jednom případě jsou uvedeny výhrady. Ačkoliv ve škole není zaveden žádný nepovinný předmět, objevuje se kritika stavu pouze ve třech dotaznících. Naopak 66 % dotázaných je se situací spokojeno. K otázce výběru volitelných předmětů se vyjadřovali i rodiče žáků z nižších ročníků, kde tyto předměty ještě nemohou být zavedeny. Pro 70 % respondentů je nabídka vyhovující, pro téměř 4 % nikoliv. Pouze 46 % odpovídajících je přesvědčeno, že jsou jejich připomínky školou akceptovány. Zbývající část (54 %) však tvoří rodiče, kteří se k otázce vůbec nevyjadřovali nebo připomínky k práci školy dosud nevznášeli.

Rovněž ve volných sděleních naprosto převažuje spokojenost. Škola je chválena za pořádání akademie a mimoškolních akcí, za přístup učitelek k žákům a za komunikaci s rodiči. Osm rodičů vyjadřuje spokojenost se zaváděním výuky informatiky, oceňován je školní časopis, úroveň stravy ve školní jídelně a některé další, statisticky málo frekventované jevy. Poměrně významná je kritika absence druhého (konkrétně anglického) jazyka ve výuce, kterou vyjádřilo jedenáct rodičů. Sedm rodičů kritizuje současný stav žákovských šaten, čtyři úroveň počítačového vybavení. Ve třech případech byli dotazovaní nespokojeni se složením učitelského sboru. Ojediněle je poukazováno na údajně nižší kvalitu stravy ve školní jídelně, na nízkou intenzitu topení v přechodných obdobích, jeden respondent vyjadřoval nespokojenost s úrovní výuky tělesné výchovy na druhém stupni.

Prostřednictvím dotazníků byl zjišťován rovněž názor rodičů na práci mateřské školy. Odevzdáno bylo celkem 13 z 15 rozdaných dotazníků. Ve sledovaných oblastech byli rodiče s činností mateřské školy převážně zcela spokojeni nebo spíše spokojeni. Spíše spokojeni jsou rodiče také s prostorovými podmínkami školy a s vybaveností školní zahrady. Významná skupina (30 % dotázaných) však tyto podmínky považuje pouze za průměrné.

Přes 60 % rodičů chválí učitelky za hezký přístup k dětem a pořádání různých akcí pro děti.

V Berouně dne 10. března 2001

.....
Mgr. Petr Jiroš
vedoucí inspekčního týmu